

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 364/06-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Bc. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co E/37/2006-30 z 9. júna 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Bc. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2006 doručená sťažnosť Ing. Bc. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co E/37/2006-30 z 9. júna 2006 (ďalej aj „uznesenie z 9. júna 2006“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 18. júla 2005 podal sťažovateľ ako súdny exekútor Okresnému súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) návrh na vyhlásenie exekúcie vedenej pod sp. zn. Er 1898/97 za neprípustnú a jej zastavenie. Okresný súd uznesením sp. zn. Er 1898/97 z 23. novembra 2005 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Oprávnenému súčasne uložil povinnosť zaplatiť trovy exekúcie vo výške 9 609 Sk na účet sťažovateľa do 3 dní od jeho právoplatnosti. Oprávnený proti tomuto uzneseniu podal 1. februára 2006 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril 24. februára 2006.

Dňa 2. augusta 2006 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie z 9. júna 2006, ktorým krajský súd uznesenie okresného súdu z 23. novembra 2005 v napadnutej časti týkajúcej sa trov exekúcie zmenil tak, že sťažovateľovi trovy exekúcie nepriznal.

Sťažovateľ následne vo svojej sťažnosti poukázal na znenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1, čl. 127 ods. 1 až ods. 4 ústavy, ako aj na znenie § 14 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o konkurze a vyrovnaní“) v čase vyhlásenia konkurzu na majetok oprávneného, ďalej na znenie § 239 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a napokon znenie § 200 ods. 1 až ods. 3 Exekučného poriadku.

Zo znenia predmetných právnych predpisov a vyššie uvedených skutkových okolností podľa sťažovateľa vyplýva, že uznesením krajského súdu z 9. júna 2006 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že exekučné konanie začalo v prospech oprávneného 13. augusta 1997. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi. Na majetok oprávneného bol 31. augusta 1998 vyhlásený konkurz.

Krajský súd svoje rozhodnutie o tom, že sťažovateľovi nepriznal trovy exekúcie odôvodnil tým, že podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a vyrovnaní sa vyhlásením konkurzu prerušujú konania, ktoré prebiehajú a ktoré sa týkajú konkurznej podstaty. Uzavrel, že po vyhlásení konkurzu nemal sťažovateľ právo pokračovať v exekúcii, ak to nenavrhol správkyňa konkurznej podstaty.

Ďalej skonštatoval, že povinnosťou súdneho exekútora, v prípade, že si uplatňuje trovy proti úpadcovi ako oprávnenému v exekučnom konaní, bolo prihlásiť ich do prieskumného pojednávania v rámci vyhláseného konkurzu na oprávneného, pretože mu vznikli do dňa vyhlásenia konkurzu.

Tieto závery krajského súdu sú podľa sťažovateľa v priamom rozpore s ustanoveniami zákona o konkurze a vyrovnaní, aj Exekučného poriadku platného v čase vyhlásenia konkurzu, resp. v čase rozhodovania odvolacieho súdu.

Predovšetkým krajský súd sám skonštatoval, že v čase vyhlásenia konkurzu bolo znenie § 14 bolo v ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a vyrovnaní upresnené tak, že sa prerušujú len tie konania, ktorých výsledkom môže byť nárok proti podstate.

Krajský súd sám konštatoval, že výsledkom uvedeného exekučného konania, o ktorého trovách rozhodoval, nemohol byť nárok proti podstate, pretože v tomto prípade ide o spor o jej rozšírenie. Znenie ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a vyrovnaní v relevantnom čase, teda v čase vyhlásenia konkurzu, ustanovovalo, že konania týkajúce sa nárokov na oddelené uspokojenie alebo na vylúčenie veci z podstaty, možno začať a v ňom pokračovať len proti správcovi. O takýto prípad však v predmetnej veci nejde, keďže predmetom exekučného konania nebol ani nárok na oddelené uspokojenie, ani na vylúčenie veci z podstaty. To nakoniec netvrdí ani krajský súd. Podstatné pre posúdenie, či exekútor mohol pokračovať v exekúcii po 31. auguste 1998 je podľa sťažovateľa znenie § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého: *„Iné konania než uvedené v písm. c), ktorých výsledkom môže byť nárok proti podstate, sa prerušujú. V týchto konaniach sa však pokračuje na návrh správcu...“*

Z citovaného znenia § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní jednoznačne vyplýva, že zo zákona sa prerušili len konania, ktorých výsledkom mohol byť nárok voči podstate a len v týchto konaniach platí, že v nich možno pokračovať na návrh oprávnených osôb. Iné konania ako vymenované sa však podľa názoru sťažovateľa neprerušujú, pretože zákon to nestanovoval.

Krajský súd teda posúdil predmetnú vec podľa sťažovateľa zjavne svojvoľne v rozpore s citovaným ustanovením zákona o konkurze a vyrovnaní, keď uzavrel, že sťažovateľ nebol oprávnený pokračovať v exekučnom konaní po vyhlásení konkurzu bez návrhu správcu.

S týmto podľa sťažovateľa svojvoľným, zjavne arbitrárnym záverom súvisí aj ďalšia časť odôvodnenia napadnutého uznesenia. Exekučné trovy podľa názoru krajského súdu si mal súdny exekútor prihlásiť ako pohľadávku do prieskumného pojednávania v rámci vyhláseného konkurzu voči oprávnenému. Krajský súd sa pritom odvoláva na ustanovenie § 14 ods. 1 písm. e) zákona o konkurze a vyrovnaní v čase platnom pri vyhlásení konkurzu na majetok oprávneného, ktoré však hovorí o trovách konaní prerušených podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní. Podľa sťažovateľa sa však § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní na konanie v predmetnej veci nevzťahovalo, keďže nešlo o konanie, ktorého výsledok by mohol byť nárok voči podstate.

Podľa sťažovateľa v rozpore so skutočnosťou, že predmetom exekučného konania nebol nárok proti úpadcovi, ale nárok úpadcu ako oprávneného, argumentuje krajský súd ustanovením § 20 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní, ktoré sa však opäť týka konaní, v ktorých sa veritelia domáhajú svojich nárokov voči majetku úpadcu a nie naopak.

Ako vyplýva z ustanovenia § 200 ods. 2 Exekučného poriadku - ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie. Je teda zrejmé, že pred zastavením konania - exekúcie, exekútor nemal pohľadávku proti oprávnenému - úpadcovi a nemal ani žiaden právny titul, na základe ktorého by si mohol voči oprávnenému tieto trovy uplatňovať.

Trovy exekúcie sú zásadne s výnimkou prípadov zastavení exekúcie trovami, ktoré znáša povinný. Len v prípadoch zastavenia exekúcie môže súd rozhodnúť o tom, že tieto trovy je povinný uhradiť oprávnený. Až týmto rozhodnutím súdu vzniká exekútorovi voči oprávnenému pohľadávka a nie je ju teda možné uplatniť kedykoľvek skôr.

Na základe vyššie uvedených dôvodov je sťažovateľ toho názoru, že došlo k zásahu do jeho základného práva podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zároveň vzhľadom na to, že trovami exekúcie sú nevyhnutné výdavky exekútora, ktoré reálne zo svojho majetku vynaložil, došlo rozhodnutím krajského súdu z 9. júna 2006 k zásahu do jeho práva na ochranu pred vyvlastnením a obmedzením vlastníckeho práva. Rovnako sa tento argument vzťahuje aj na odmenu exekútora, keďže táto pohľadávka je súčasťou jeho majetku.

Na základe vyššie uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, boli uznesením krajského súdu č. k. 5 Co E/37/2006-30 z 9. júna 2006 porušené, zruší uvedené uznesenie a zaviazá krajský súd, aby mu uhradil všetky trovy tohto konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že jej predmetnom je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 9. júna 2006, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu z 23. novembra 2005 v napadnutej časti týkajúcej sa trov exekúcie tak, že sťažovateľovi ako súdnemu exekútorovi trovy exekúcie nepriznal. Predmetné rozhodnutie je podľa sťažovateľa založené na svojvoľnom a arbitrárnom právnom závere krajského súdu, ktorého rozhodnutie v danej veci vychádza z nesprávnej aplikácie § 14 od. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní na skutkové okolnosti tohto prípadu, hoci na preskúmané konanie sa podľa neho uvedené ustanovenie tohto zákona nevzťahuje.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Základným predpokladom na rozhodnutie v tejto veci je otázka, či krajský súd v danej veci správne aplikoval ustanovenie § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze

a vyrovnaní na preskúmané exekučné konanie, v ktorom úpadca vystupoval ako oprávnený, t. j. na konanie, v ktorom išlo o rozšírenie konkurznej podstaty, ktoré podľa právneho záveru krajského súdu vysloveného v rozhodnutí z 9. júna 2006 bolo zo zákona prerušené a sťažovateľ ako súdny exekútor, v ňom mohol pokračovať len na návrh správcu konkurznej podstaty, prípadne za splnenia zákonných podmienok na návrh úpadcu.

Podľa sťažovateľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní upravuje jedine tie prípady, ktoré sa týkajú nárokov proti podstate, resp. konaní, ktorých predmetom je nárok proti podstate (t. j. exekučných konaní, v ktorých by úpadca vystupoval ako povinný, iba v tomto prípade by totiž podľa neho išlo o konanie smerujúce k zmenšeniu konkurznej podstaty, t. j. k vzniku nároku proti konkurznej podstate).

Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd v predmetnej veci správne vzhľadom k § 206 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov aplikoval zákon č. 328/1991 Zb. v znení platnom v čase vyhlásenia konkurzu na majetok oprávneného (uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. K 291/98 z 31. augusta 1998).

Podľa § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnaní „iné konania než uvedené v písmene c), ktorých výsledkom môže byť nárok proti podstate, sa prerušujú. V týchto konaniach sa však pokračuje na návrh správcu, úpadcovho odporcu alebo nerozlučného účastníka konania. 2) Úpadca môže tento návrh podať, len ak tak neurobí správca v lehote určenej súdom. Neprerušuje sa však konanie o výživnom maloletých detí a trestné konanie.“

Podľa § 14 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze a vyrovnaní „konanie týkajúce sa nárokov na oddelené uspokojenie (§ 28) alebo na vylúčenie veci z podstaty možno začať a v ňom pokračovať len proti správcovi.“

Zo samotného účelu konkurzného konania vyplýva, že účinky, ktoré nastali vyhlásením konkurzu sa vždy musia riešiť v prospech konkurznej podstaty, inak by úprava obsiahnutá v ustanovení § 14 a nasl. zákona o konkurze a vyrovnaní strácala vecný zmysel.

Prerušená konania podľa § 14 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnání má svoje opodstatnenie v tom, že je potrebné, aby úpadca ako účastník konania bol nahradený správcom konkurznej podstaty, ktorého úlohou je posúdiť situáciu, ku ktorej došlo vyhlásením konkurzu vo vzťahu k predmetu sporu a podľa toho v spore pokračovať tak, aby bol chránený záujem konkurzných veriteľov na zachovaní konkurznej podstaty.

S ohľadom na uvedené možno teda podľa ústavného súdu konštatovať, že interpretácia § 14 ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a vyrovnání použitá v preskúmanom rozhodnutí krajského súdu, podľa ktorej pojem „iné konania, ktorých výsledkom môže byť nárok proti podstate“ zahŕňa v sebe i konania o rozšírenie podstaty, sa nejaví byť v rozpore so znením a účelom uvedeného ustanovenia zákona, a preto ani uvedené rozhodnutie krajského súdu založené na tomto právnom závere nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvodených v uznesení krajského súdu z 9. júna 2006, a teda o porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd teda sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2006